

TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

+ graag in
handen
van zaken
zodat we
oplossingen
hebben.

Tweede versie verzoek TK over "Burgers, ondernemers en religieuze instellingen die met de handen in het haar zitten omdat ze geen bankrekening krijgen"

Generale Thesaurie
Financiële Markten

Persoonsgegevens

Datum
7 december 2022

Notanummer
2022-0000299642

Bijlagen
1. nieuwe TK brief
2. Vorige versie
met vragen

Aanleiding

- U had enkele opmerkingen bij de brief aan de Tweede Kamer over "Burgers, ondernemers en religieuze instellingen die met de handen in het haar zitten omdat ze geen bankrekening krijgen."
- Met deze nota leggen wij de aangepaste versie van de brief aan u voor. Bijlage 1 is een versie met gemarkeerde wijzigingen, bijlage 2 is een schone versie.

Beslispunten

- Wij adviseren u in te stemmen met de aanpassingen naar aanleiding van uw vragen. Bij akkoord verzoeken wij u de schone versie van de aanbiedingsbrief (bijlage 2) te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de voorliggende nota en bijgevoegde eerdere nota bij de eerste versie van de TK-brief conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- U geeft aan dat er een deadline nodig is op p.4 van de brief. Het gaat om de passage dat, in het kader van het oplossen van de toegang tot het betalingsverkeer, in kaart wordt gebracht of en welke klantengroepen bij geen enkele bank terecht kunnen, wat hiervan de reden is en welke oplossing hiervoor nodig is. Op pagina 4 is toegevoegd dat u in het voorjaar van 2023 de Tweede Kamer zult informeren over de stand van zaken (in de voortgangsbrief over de beleidsagenda witwassen).
- U geeft verder aan graag interne updates te ontvangen over de toegang tot betalingsverkeer en de vorderingen die hier gemaakt worden. Parallel aan deze nota ontvangt u de eerste update, de volgende updates zijn in januari en februari. In maart verwachten wij u algemeen over de beleidsagenda te kunnen updaten, daarin nemen we deze stand van zaken ook mee.
- U vraagt tenslotte wat de rol van DNB en NVB is in het hele traject ter verbetering van de toegang tot betalingsverkeer. Sinds de onderzoeken die DNB en NVB afgelopen september hebben gepubliceerd over dit onderwerp hebben beide organisaties een actieve houding. Naar aanleiding van uw opmerking is in de brief opgenomen dat DNB *guidance* kan geven over wat een bank kan doen bij een hoog witwasrisico. Dit kan helpen om

/+ opties?

hoogrisicoklanten toch, eventueel met mitigerende maatregelen, toegang tot betalingsverkeer te geven. Ook is toegevoegd dat de NVB banken vertegenwoordigt bij de sectorgesprekken om eventuele witwasrisico's in kaart te brengen en inzichten die met klantengroepen zijn opgedaan bij banken onder de aandacht te brengen. U vindt dit op pagina 3.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Op 21 december is er een commissiedebat witwassen, waar deze brief aan de orde kan komen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan
de minister

nota

1. p.4. - deadline nodig
2. graag interne updates
3. Rd DNB + NUB → hulp om te verbeteren

Generale Thesaurie
Financiële Markten

Persoonsgegevens

Beantwoording verzoek TK over burgers, ondernemers en religieuze instellingen die met de handen in het haar zitten omdat ze geen bankrekening krijgen

Datum
11 april 2022

Notanummer
2022-0000278823

Bijlagen
1. Beantwoording TK
2. Verzoek TK

Aanleiding

Tijdens de regeling van werkzaamheden van 6 september jl. heeft de Tweede Kamer, op initiatief van het lid Azarkan (DENK), gevraagd om een brief over het onderwerp: 'Burgers, ondernemers en religieuze instellingen zitten met de handen in het haar omdat ze geen bankrekening krijgen'.

Beslispunten

- Wij adviseren u in te stemmen met de bijgevoegde beantwoording (bijlage 1). Als u instemt verzoeken wij u de aanbiedingsbrief (bijlage 1) te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- Het lid Azarkan heeft een debat aangevraagd over burgers, ondernemers en religieuze instellingen die, kort gezegd, geen bankrekening krijgen. Voor een debat was geen steun, wel om een brief aan het kabinet te vragen.
- Met deze brief wordt ook voldaan aan uw toezegging om de Tweede Kamer te informeren over het juridisch kader van de weigering van banken. U hebt dit toegezegd op 3 februari 2022 in het tweeminutendebat Financiële Markten – consumenten en dienstverlening, en herhaald op 30 juni in het commissiedebat Financiële Markten.
- In de beantwoording gaat u in op de acties van het kabinet op dit onderwerp, het juridisch kader van het verkrijgen en behouden van bankrekening en een onderzoek van DNB op dit terrein. U geeft in de beantwoording aan dat:
  - u het belangrijk vindt dat elke bonafide klant toegang tot betalingsverkeer heeft en dat lange wachttijden en onnodige belemmeringen niet de bedoeling zijn;
  - het borgen van toegang tot betalingsverkeer een van de prioriteiten is van het kabinet in de beleidsagenda witwassen;
  - banken vrijheid hebben om te accepteren als klant wie zij willen, maar dat er een paar voorwaarden zijn:
    - Banken hebben richting alle klanten een zorgplicht;
    - Consumenten hebben wettelijk recht op een basisbetaalrekening;

- De Hoge Raad heeft in 2021 overwogen dat ook niet-consumenten recht op een basisbetaalrekening *kunnen* hebben (maar onduidelijk is de invulling hiervan);
  - Banken moeten op basis van de Wwft alleen individuele klanten weigeren als de klant een niet-mitigeerbaar witwasrisico oplevert. De Wwft biedt geen grondslag om klanten categoriaal te weigeren.
- In de beleidsagenda witwassen noemt het kabinet een aantal acties om de toegang tot betalingsverkeer te borgen:
  - kennisuitwisseling tussen banken en (hoogrisico)sectoren bevorderen om de risicogebaseerde aanpak te verbeteren. Dit is een belangrijk kenmerk van de Wwft. Banken scheren nu te vaak groepen klanten over een kamp en de maatregelen die de bank treft bij een witwasrisico staan soms niet in verhouding tot het witwasrisico dat de individuele klant oplevert;
  - kijken naar de voorlichting richting klanten van de Wwft; en
  - breed kijken naar eventuele uitsluiting van klantengroepen om te kijken of er randvoorwaarden kunnen worden gesteld om de toegang tot betalingsverkeer duurzaam te borgen.
- DNB heeft ook een aantal acties ingezet naar aanleiding van een eigen rapport die in lijn zijn met de beleidsagenda witwassen. DNB voert gesprekken met banken en sectoren om zo de risicogebaseerde aanpak te verbeteren. Door gesprekken te organiseren tussen sector en bank kan de kennis van de bank over de klantengroep verbeterd worden en wordt de sector zelf beter geïnformeerd over de Wwft en het doel hiervan. Dat komt de risicogebaseerde aanpak ten goede en heeft ook een positief effect op de toegang tot betalingsverkeer.
- U informeert de Kamer over de voortgang in het voorjaar van 2023.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

De Kamer wil deze brief graag ontvangen voor het CD witwassen. Dit stond oorspronkelijk gepland voor 20 oktober en is nu verplaatst naar 21 december.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.